

# PEDIKULIOZĖ

## KAS YRA UTĖLĖS?

Galvinės utelės plačiai paplitusios visame pasaulyje. Užsikrečia **visų socialinių sluoksnių** grupių asmenys, invazijai neturi įtakos nei plaukų ilgis, nei plaukų šukavimo ar trinkimo dažnis. Daugelyje šalių registruojamas mažas sergamumas, bet pedikuliozės atvejai sukelia nemažai nerimo. Dažniausiai užsikrečia 3-12 metų amžiaus vaikai.



## KAIP ATPAŽINTI UTĖLES

Galvos utelės yra 2–3 mm dydžio vabzdžiai, parazitaujantys žmogaus galvos plaukuose ir mintantys jo krauju. Utelės gali būti nuo šviesiai rudos iki juodos spalvos. Jos greitai ropoja galvos oda, todėl sunkiai aptinkamos. Geriausias būdas aptikti utėles – vandeniui sudrėkintomis tankiomis šukomis šukuoti plaukus. Galvinė utelė **gyvena maždaug 30 dienų** ir per gyvenimą sudeda apie **100 kiaušinių**. Juos prikljuoja prie plauko,

labai arti odos. **Be žmogaus išorinėje aplinkoje utelė išgyvena ne ilgiau kaip 48 val.**

## GLINDOS

Glindomis vadinami galvinių utėlių kiaušinėliai. Jos yra 1,0–1,5 mm dydžio. Svarbu žinoti, jog **glindos yra labai panašios į pleiskaną**, tačiau skirtingai nei pleiskanos utėlių kiaušinėliai **tvirtai prisiklijuoja prie plauko, nenukrenta nuo judesio, brūkštelėjimo ar pūtimo**.

## Dėmesio

*Vaikas į ugdymo įstaiga turėtų sugrįžti tik tada, kai utelės ir glindos yra visiškai išnaikintos.*

## UTĖLIŲ PLITIMO KELIAI

Pagrindinis plitimo būdas- iš galvos į galvą, esant artimam sąlyčiui arba per šukas, plaukų šepečius, keičiantis galvos apdangalais bei juos laikant kartu, taip pat jos plinta naudojantis viena patalynę, rankšluosčiu ar netgi lova. Svarbiausia sąlyga plisti utelėms: sudaryti

palankias sąlygas patekti nuo vienos galvos į kitą.

## KAIP NAIKINTI UTĖLES

Utėlių naikinimui naudojami įvairūs preparatai: losjonai, šampūnai, taip pat naudojamos specialios šukos. Svarbu yra laikytis nurodymų, kaip naudotis vienu ar kitu preparatu. Nevadovaujant instrukcija utėlių šalinimas gali tapti neveiksmingu.

## PREVENCIJA

1. Nesidalinti ir naudoti tik asmeninius daiktus ir priemones (šukas, kepurės ir tt.).
2. Vengti tiesioginio „galva-galva“ kontakto.
3. Nesėdėti ir negulėti vietose, kur turite įtarimų, jog prieš tai sėdėjo ar gulėjo utėlių turintis asmuo.
4. Dėvėti maudymosi kepuraites baseinuose ir panašaus bendro naudojimo maudymosi vietose (utelės puikios plaukikės todėl tokiose vietose galva rekomenduojama pridengti).
5. Laikytis gerų higienos įpročių.